

Benchmarking matka Saksan Baijeriin

22-26.2.2017

Opintomatkan raportti
Rositsa Bliznakova

Konnevesi, 6.3.2017

Sisältöluettelo

1. Matkan suunnitteluvaihe ja kohteen valinta
2. Tarjouspyynnöt ja hankintapäätökset
3. Osallistujien haku
4. Opintotehtävät
5. Matkan ohjelma ja toteutus
6. Palaute osallistujilta

Liite 1: Tarjouspyyntö

Liite 2: Top Bavarian Tarjous

Liite 3: Hankintapäätös

Liite 4: Lentojen varauserrittely

Liite 5: Top Bavarian lasku

Liite 6: Top Bavarian lisälasku

Liite 7: Matkan esite

Liite 8: Opintotehtävät

Liite 9: Vastaukset opintotehtäviin – Olli-Pekka ja Sointu Jalkanen

Liite 10: Vastaukset opintotehtäviin – Leena Porassalmi ja Leo Lahdelma

Liite 11: Vastaukset opintotehtäviin – Rositsa Bliznakova

Liite 12: Vastaukset opintotehtäviin – Mikko Lemmetti

Liite 13: Vastaukset opintotehtäviin – Markus Tiihanoff

Liite 14: Vastaukset opintotehtäviin – Jouni Lehmonen ja Katja Iinattiniemi

Liite 15: Vastaukset opintotehtäviin – Outi Raatikainen

Liite 16: Vastaukset opintotehtäviin – Bela Pavelka, Iiro Lyytinen, Pekka Varis, Pekka

Kääriäinen, Tiina Hakkarainen, Maarit Latvala

LIITE 17: Vastaukset opintotehtäviin – Juha Jokitalo

LIITE 18: Vastaukset opintotehtäviin – Mari Olkola ja Kari Leppänen

Liite 19: Matkan ohjelma

Liite 20: Yhteenvetoseminaarin muistio

Liite 21: Palaute

1. Matkan suunnitteluvaihe ja kohteen valinta

Matkan suunnittelu alkoi jo Kiehtova maisema -matkan suunnitellessa toukokuussa 2016. Yksi hankkeen keskeisistä toimenpiteistä on osallistuminen Matkamessuille ja siitä nousee esille kysymyksiä kuten esimerkiksi mikä on vaikuttava messuesitys, missä muissa messutapahtumissa halutaan olla mukana ja miten muut hoitavat messuasiasiaa. Hankkeen suunnitteluvaiheessa päätettiin, että tämän aiheen opintomatka voidaan toteuttaa parhaiten Saksassa tai Englannissa, missä on suuria ja merkittäviä messutapahtumia.

Varsinaisen matkan suunnittelu alkoi heinäkuussa 2016. Silloin tutkittiin alueen yrittäjien kanssa toteutettuja aikaisempia opintomatkoja, mm. Kroatian matka Etelä-Konneveden kansallispuiston valmisteluvaiheessa, SavoGrown matkailustrategian opintomatka Saimaahan keväällä 2016 ja useat opintomatkat JAMK:n matkailuhankkeissa. Hyvän matkan kesto vaikutti olevan 4-5 päivää ja toteutusaika aktiivisen sesongin ulkopuolella. Realistiseksi ryhmän koon tavoitteeksi asetettiin 20 hlö.

Päätettiin tarjota uusia näkökulmia tarjoamalla uusi, meille ei niin tuttu messukokemus F.RE.E München vapaa-ajan ja matkamessuilla, jotka ovat Baijerin osavaltion suurimmat matkamessut, sen sijaan, että viedään ryhmä esim. ITB Berlin -tapahtumaan kuten monet muut hankkeet ja oppilaitokset tekee opintotyönä. Messutapahtuma asetti puolestaan matkan ajankohdan, eli 22-26.2.2017.

Opintomatkan toinen tehtävä oli benchmarkkata maaseutu- ja luontomatkailukohteen. Baijerin osavaltio on luonnon ja kulttuurin suhteen erittäin rikas alue, joka sijaitsee aivan Euroopan sydämessä, ”lähellä kaikkea”. Huippuluontokohteita alueella on useita (n. 2 tunnin ajomatalla Münchenistä), mm. Berchtesgadenin kansallispuisto, Baijerin metsän kansallispuisto ja Karwendelin luonnonpuisto (Itävalta). Baijerin metsän kansallispuisto tarjosi kuitenkin enemmän pohdittavaa ja benchmarkkattavaa, koska se on Saksan vanhin kansallispuisto, se ei sijaitse Alpeilla ja on erämainen.

Benchmarkkauskohteiden lisäksi matkan vetovoiman lisäämiseksi ja verkostoitumisen edistämiseksi matkan ohjelmaan lisättiin mm. Münchenin kiertoajelu, Altöttingin pyhiinvaelluskirkon käynti, maailman pisin linna Burghausenin käynti, Passaun vanhan kaupungin opastettu kierros ja yhteinen lounas perinteisellä baijerilaisella tyyllillä.

2. Tarjouspyynnöt ja hankintapäätökset

Tarjous matkan ohjelmasta pyydettiin kahdelta suomalaiselta matkatoimistolta (Matkavekka ja Forssan matkatoimisto) ja yhdeltä saksalaiselta (Top Bavaria Travel) 15.9.2016 (*liite 1*). Virallinen tarjouspyyntö jätettiin suomalaisille firmoille. Molemmista firmoista tarjous vastaanotettiin ja kuitattiin. Määräaikaan mennessä kumpikaan niistä ei kuitenkaan jättänyt tarjousta. Saksalaiselle firmalle toimitettiin tarjouksen käänös englanniksi sähköpostiviestinä. Top Bavaria Travelin tarjous saatiin 10.10.2016 (*liite 2*) mennessä ja tarjous hyväksyttiin ainoana tarjouksena (*liite 3*). Tarjous sisälsi pääohjelman kohteita ja tarpeita, mutta sen hyväksymisen jälkeen ohjelma on tarkennettu ja yksityiskohtia on lisätty (*liitteet 5,6*). Top Bavaria Travel oli strateginen yhteistyökumppani matkan toteuttamisessa, koska se toi paikallisen osaamisensa myötä lisäarvoa matkanoppimiselle, esimerkiksi yhteyksiä Baijerin metsän kansallispuiston henkilökuntaan, ja järjesti ryhmälle jopa ilmaisia opaspalveluita (kansallispuiston aamuretki).

Matkan tarvittavat lennot varattiin erikseen. Lentojen hinta on virallisesti julkaistu ja hintaselvittely onnistuu internetissä. Konnevetinen matkatoimisto Vetikko Travel selvitti lentojen saatavuuden ja teki varaukset ryhmälle. (*liite 4*).

3. Osallistujien haku

Ilmoittautuminen opintomatkaan oli niin kuin kaikki muutkin hankkeen toimenpiteet avoin kaikille yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille Keski-Suomesta ja Pohjois-Savosta. Edellytys oli, että osallistujat kuuluvat Etelä-Konneveden tavalla tai toisella matkailun palveluketjuun tai haluavat kehittää yhteistyötä alueella / alueemme kanssa. Matkasta ilmoitettiin ensin hankkeen verkkosivuilla osoitteessa <http://etela-konnevesi.fi/kiehtova-maisema/benchmarking-matkat/saksa-2017/>. Matkasta tehtiin esite (*liite 7*), Facebook -tapahtumasivu <https://www.facebook.com/events/204741703290370/> ja tiedotettiin hankkeen uutiskirjeillä 17.10.2016 ja 1.12.2016.

Ilmoittautumisaika oli 17.10.-12.12.2016.

Matkaan ilmoittautui yhteensä 18 henkilöä. Lopulliseen ryhmään kuului:

- Olli-Pekka Jalkanen ja Sointu Jalkanen – Hinkkalan tilan ja Hinkkalan lomamökkien yrittäjät Konnevedeltä
- Leena Porrassalmi ja Leo Lahdelma – Leksan lastun yrittäjät Äänekoskelta; he olivat mukana Puun tarinan tutustumismatkalla ja kehittävät puuntuotteiden lisäksi temaattisia matkailullisia aktiviteetteja
- Mikko Lemmetti – konevetinen bloggaaja ja eräopasopiskelija; hän oli mm. oppaana Puun tarina tutustumismatkalla; hän tuottaa myös matkailullista kuva- ja videomateriaalia
- Outi Raatikainen – äänekoskelaisen Vihreä väylä ry:n puheenjohtaja
- Pekka Kääriäinen – kuopiolaiselta Syvänniemen seikkailu osk:lta, joka on ollut mm. Etelä-Konneveden matkailuyrittäjien yhdistyksen jäsenenä
- Mari Olkola ja Kari Leppänen – Ilonen hauki eräruokapalvelun ja Hotelli-Ravintola Mireontien yrittäjät Konnevedeltä
- Bela Pavelka – jyväskylälaiselta Tavinsulka melontayritykseltä; hänen toiminta-alueeseen kuuluu mm. Etelä-Konnevesi
- Maarit Latvala – Janoinen karhu -taukopaikan ja mökkien yrittäjä Rautalammilta
- Pekka Varis – majoitusyrittäjä Rautalammilta; hankkeen ohjausryhmän jäsen
- Jouni Lehmonen ja Katja Linattiniemi – edustivat Jukola Industriesia; puupintojen firma on Etelä-Kansallispuiston inspiroima ja on valmistanut monille paikallisille matkailutoimijoille vetovoimaisen näköisiä puunratkaisuja, mm. Vuori-Kalajan kotilaavun katon
- Markus Tiihanoff – Konneveden kunnan tekninen johtaja
- Juha Jokitalo – Konneveden kunnanjohtaja
- Iiro Lyytinen – Rautalammin elinkeinoasiamies
- Tiina Hakkarainen – Metsähallituksen asiakaspalvelupäällikkö
- Rositsa Bliznakova – Kiehtova maisema -hankkeen päällikkö; toimi matkanjohtajana

Ryhmän monipuolisuus varmisti tuottoisan verkostoitumisen ja tehokkaan oppimisen matkan aikana.

4. Opintotehtävät

Matka oli ryhmälle yhtenäinen kokemus, mutta jokaisella oli oma strateginen tavoite matkan aikana. Asetetut opintotehtävät (*liite 8*) olivat kaikille samoja perusasioita, mitä matkan aikana tarkkaillaan, mutta niiden vastauksissa (*liitteet 9-18*) näkyy jokaisen erilaiset näkökulmat ja tavoitteet. Esimerkiksi Jukola Ind:n edustajat keskittyivät

pelkästään messujen benchmarkkaukseen, eivätkä käyneet Baijerin metsän kansallispuistossa ollenkaan. Tehtävät oli mahdollista suorittaa itsenäisesti tai ryhmätyönä.

5. Matkan ohjelma ja toteutus

Matkan ohjelma kehittyi suunnitteluajan myötä. Lopullisessa ohjelmassa oli muutoksia ilmoittautumisen vaiheessa esitettyyn ohjelmaan verrattuna. Suurin haaste oli järjestää lennot. Kotimaisten lentojen saattavuuden takia ryhmä jaettiin kahteen ja lennettiin sekä Kuopiosta että Jyväskylästä Helsinkiin. Lentokentille jokainen meni omalla kyydillä, eikä alkuperäissuunnitelmaan mukaisesti yhteisellä bussikyydillä. Suunnitelmassa olevat Lufthansan lennot olivat kalliimpia ja aikataulullisesti huonompia kuin Finnairin lennot, joten lento Saksaan toteutettiin Finnairilla. Näistä muutoksista sovittiin ilmoittautuneiden kanssa ennen matkaa.

Lopullinen ohjelma (*liite 19*) toteutui lähes täydellisesti, 24.2. liikenteen takia viivästyksen lukuun ottamatta. Lounaspaikka 25.2. siirrettiin metsäravintolasta Landgasthof Euleriin (Neuschönau), koska metsäravintola oli silloin poikkeuksellisesti kiinni. Kansallispuistokokemus oli alun perin ajateltu omatoimisena päivänä, mutta loppusuoralla päätettiin, että Baijerin metsä on liian suuri alue ja ryhmän kannalta on parempi varata samat opastetut palvelut kaikille.

Viimeisenä päivänä 26.2. ennen kotiin lähtöä vapaa-aikaa hyödynnettiin siten, että aamulla pidettiin yhteenvetoseminaaria (*liite 20*) hotellin tiloissa. Vaikka tämä ei kuulunut ilmoitettuun ohjelmaan, koko ryhmä osallistui seminaariin. Seminaarin keskustelussa esille nousi erityisesti yhteistyötarve ja yhteisen strategian kehittäminen. Kansallispuistokokemuksen kautta huomattiin kuitenkin kuinka paljon hyvää / parempaa meidän alueella on.

6. Palaute osallistujilta

Noin puolet osallistujista antoi palautetta (*liite 21*) matkan jälkeen. Kaikki palautetta antaneet pitivät matkaa hyödyllisenä organisaationsa kannalta. Palautteessa pyydettiin arviointia matkan 12:sta osa-alueesta:

- kohde
- ajankohta
- kesto

- majoitus
- ohjelma
- tehtävät
- matkanjohtajan opastus
- paikallisen oppaan palvelut
- kansallispuistoluento
- kansallispuiston oppaat
- kuljetuspalvelut
- vuorovaikutus

Viiden pisteen asteikolla, missä 1 on erittäin huono ja 5 erittäin hyvä, kaikki matkan osa-alueet saivat korkeamman keskiarvon kuin 4 pistettä majoituksen lukuun ottamatta, joka sai keskiarvon 3,89. Ylivoimaisesti parhaat pisteet sai vuorovaikutus, jonka jälkeen sijoittuivat matkanjohtajan opastus ja kuljetuspalvelut.

Palautteessa näkyy pettymys kansallispuiston yhteydessä saatuun majoitukseen. Hotelli sijaitti Passaussa, n. 40km etäisyydellä kansallispuistosta ja aivan kaupungin ulkoreunalla. Sen lisäksi hotellissa oli sallittu lemmikit, jota ei ilmoitettu etukäteen. Kahden hengen huoneet olivat myös liian pienet ja selvästi yhdelle suunniteltu. Majoitus oli matkatoimiston valitsema ja käyntimme jälkeen jäi vaikutelma, että matkatoimisto Münchenistä käsin ei hallitse tai edes tunne kansallispuiston aluetta tarpeeksi hyvin. Ryhmän työskentelyn kannalta ja benchmarkkauskohteena sopivampi olisi ollut maaseutumajoitus lähempänä kansallispuistoa. Kannattaa kuitenkin ottaa huomioon se, että todennäköisesti Baijerin metsän matkailualue taistelee samoja ongelmia vastaan kuten Etelä-Konnevesikin – majoituskapasiteetti ryhmille, sesonkilaisuus, tunnettuus jne.

Baijerin metsän partneriohjelma kiinnosti monia. Palautteessaan monet ilmaisee pettymyksensä, että ei ole ollut mahdollisuutta käydä partnerikohteissa (paitsi luonravintola), mutta partneriohjelmasta ei tiedetty etukäteen ja sen takia ei osattu suunnitella.

Palautteessa kysyttiin myös toiveita ja ideoita Kiehtova maisema -hankkeen seuraavien opintomatkojen kohteiksi ja ajankohdiksi. Kotimaan matkana suosioon nousivat Koli ja Lappi ja sopiva ajankohta on syyskuu 2017. Pohjoismaan matkan toiveissa näkyy melkein saman verran Ruotsia, Norjaa ja Islantia ja ajankohta voi olla toukokuun loppu – kesäkuun alku tai elokuun loppu – syyskuun alku vuonna 2018.

